

Handläggare
Fehler Katarina

Datum
2013-09-30

Diarienummer
KSN-2013-0934

Kommunstyrelsen

Miljömålberedningens delbetänkande Långsiktigt hållbar markanvändning, del 1, SOU 2013:43

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande enligt **bilaga 1**

Ärendet

Uppsala kommun har fått Miljömålsberedningens delbetänkande *Långsiktigt hållbar markanvändning - del 1* (SOU 2013:43) på remiss. Se Regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/21/90/86/12a68497.pdf>

Utredningens sammanfattning bifogas som **bilaga 2**

Miljömålsberedningen har i uppdrag att ta fram en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning med syftet att nå miljökvalitetsmålen och det så kallade generationsmålet, det vill säga att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 juni 2014. Det aktuella delbetänkandet fokuserar på skydd och skötsel av land- och sötvattensområden och miljöhänsyn i skogsbruket.

Miljömålsberedningen föreslår i delbetänkandet nya etappmål samt redovisar bedömningar inom några områden som lyfts fram som angelägna:

- Markpolitik med helhetsperspektiv
  - o Etappmål om ökad helhetssyn på markanvändningen genom förstärkt samordning i den statliga förvaltningen
- En ändamålsenlig naturvård
  - o Etappmål om skydd av land- och sötvattenområden

- o Bedömning om prioriterade skötsel- och restaureringsinsatser.
- o Bedömning om att staten ska vara ett föredöme som markägare.
- Miljöhänsyn i skogen
  - o Etappmål om förtydligad miljöhänsyn i skogsvårdslagstiftningen.
  - o Etappmål om ett variationsrikt skogsbruk.
  - o Etappmål om ett nationellt skogsprogram.
  - o Bedömning om att frivilliga insatser för miljöhänsyn i skogsbruket
  - o Bedömning om prioritering av statliga insatser för ökad miljöhänsyn

I det slutliga betänkande inom ramen för strategin avser beredningen att analysera hur styrningen av markanvändningen kan utvecklas för ökat helhetsperspektiv samt hur en hållbar användning av jordbruksmark kan uppnås.

Remissbehandling

Förslaget har remitterats till miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN), gatu- och samhällsmiljönämnden (GSN) och plan- och byggnadsnämnden (PBN). **Bilaga 3-5**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden framhåller att det är svårt att få den önskvärda helhetsbilden av långsiktigt hållbar markanvändning och att utredningen i alltför hög grad utgått från dagens förutsättningar och inte haft ett tillräckligt långt framtidsperspektiv. Nämnden ger några konkreta synpunkter och förslag som rör avverkning vid vattendrag och den nya skyddsformen ekolandskap.

Gatu- och samhällsmiljönämnden bedömer sammantaget att de etappmål och åtgärder som föreslås i delbetänkandet är ändamålsenliga men inte tillräckliga utan måste kombineras med ökade statliga resurser, bl.a. för områdesskydd och för lokala naturvårdsprojekt. Nämnden kommenterar vidare några av utredningens förslag till etappmål och åtgärder med beröring med kommuners ansvarsområden eller verksamhet.

Plan- och byggnadsnämnden har inga synpunkter i ärendet.

Föredragning

I förslaget till yttrande framhålls att det är svårt att få den önskvärda helhetsbilden av vilka strategiska avvägningar som leder till en långsiktigt hållbar markanvändning och i förlängningen till att miljökvalitetsmålen nås. Kommunen efterlyser vidare en mer sektorövergripande ansats som utgångspunkt för förslagen. Kommunen är positiv till flera av utredningens förslag och föreslår kompletteringar och förtydliganden.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ulla Holmgren
Enhetschef

Handläggare
Fehler Katarina

Datum
2013-09-30

Diarienummer
KSN-2013-0934

Miljödepartementet
111 52 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se
michael.lofroth@regeringskansliet.se

Remissvar på Miljömålberedningens delbetänkande Långsiktigt hållbar markanvändning, del 1, SOU 2013:43

Miljödepartementet har remitterat rubricerade betänkande till Uppsala kommun. Kommunstyrelsen anför följande. Yttrandet följer betänkandets huvudrubriker.

Sammanfattning

Uppsala kommun efterlyser en mer sektorövergripande ansats som utgångspunkt för förslagen och som också visar på svårigheterna att förena olika samhällsintressens markanvändningsanspråk.

Kommunen anser att det utifrån delbetänkandet är svårt att få den önskvärda helhetsbilden av vilka strategiska avvägningar som leder till en långsiktigt hållbar markanvändning och i förlängningen till att miljökvalitetsmålen nås.

Kommunen saknar en mer förutsättningslös analys av behovet av åtgärder och vilka kostnader de skulle innebära för olika delar av samhället.

Strategi för långsiktigt hållbar markanvändning

Uppsala kommun konstaterar att det utifrån delbetänkandet är svårt att få den önskvärda helhetsbilden, inte minst av vilka strategiska avvägningar som enligt utredningen leder till en långsiktigt hållbar markanvändning - och i förlängningen till att miljökvalitetsmålen nås. Flera av förslagen i det aktuella delbetänkandet pekar på att utredningen i alltför hög grad utgått från dagens förutsättningar och inte haft ett tillräckligt långt framtidsperspektiv. Därmed framstår även de strategiska vägvalen som oklara.

Kommunen delar utredningens bedömning att vi idag saknar ett integrerat synsätt på landskapet som en helhet. Bristen på helhetssyn mellan olika politikområden när det gäller markanvändning gör att vi riskerar att suboptimera användningen av landskapet och därigenom få en sämre användning av samhällets resurser. Mot denna bakgrund efterlyser kommunen en mer sektorövergripande ansats som utgångspunkt för förslagen för att visa på svårigheterna att förena olika samhällsintressens markanspråk, till exempel kopplat till

bostadsbyggandet. Utan en sådan sektorövergripande analys är det risk att de åtgärder som föreslås inte bidrar till en långsiktigt hållbar markanvändning

Ett exempel på förslag som inte siktar på helheten, utan snarare på att anpassa behovet av åtgärder till pågående markanvändning inom en sektor, är att små förändringar i lagstiftning om hur träd vid avverkning vid vattendrag ska sparas får stort utrymme, utan att kopplas till strändernas värden vid andra typer av markanvändning.

Det framgår av delbetänkandet att berörda miljömål inte kommer att nås till år 2020 med de styrmedel som står till förfogande. Uppsala kommun saknar i det sammanhanget en mer förutsättningslös analys av behovet av åtgärder och vilka kostnader de skulle innebära för olika delar av samhället. Kommunen vill även peka på att, utöver kostnaderna för olika typer av skydd, borde även kostnaderna för minskad biologisk mångfald och bortfall av ekosystemtjänster redovisas. Den nu pågående utredningen om den biologiska mångfaldens och ekosystemtjänsternas värden för samhället bör kunna ligga till grund för kostnadsanalyser i Miljömålsberedningens slutbetänkande.

Markpolitik med helhetsperspektiv

Förstärkt samordning i den statliga förvaltningen

En ökad samordning skulle förbättra möjligheterna att uppnå miljömålen och även underlätta kommunernas fysiska planering. Det finns även behov av en tydlig och samordnad tillsynsvägledning. Att tillsynsmyndigheterna dessutom arbetar med olika förutsättningar, till exempel vad gäller finansiering, bör också ses över.

Så som också utredningen konstaterar, är den övergripande frågan hur markens användning kan styras utifrån ett helhetsperspektiv. Svårigheten ligger i att finna former och strategier för att samtidigt nå målen inom flera olika samhällssektorer eller politikområden. Uppsala kommun anser i likhet med utredningen att det finns ett stort behov av bättre samordning och samverkan men också att detta inte är avgränsat till statliga myndigheter. Kommunerna har en viktig roll inte bara som mottagare av statlig vägledning, vilket borde belysas tydligare i den fortsatta processen.

Kommunen är tveksam till om åtgärden ska utformas som ett etappmål och anser också att den är otydligt formulerad. Uppsala kommun ställer sig vidare frågande till utredningens förslag om ytterligare en separat utredning för att hantera den förstärkta samordningen, eftersom detta är en angelägen fråga som borde behandlas inom ramen för den nu aktuella utredningen.

En ändamålsenlig naturvård

Vägledning till kommunerna om sociala värden i tätortsnära natur

Uppsala kommun anser att förslaget om vägledning är bra. Det är samtidigt angeläget att statliga medel, som stöd till kommunala områdesskydd och till lokala naturvårdsprojekt, kommer att finnas tillgängliga även framöver för att bidra till kommuners naturvårdsarbete.

Införande av en skyddsform för hela landskapsområden, s.k. ”ekolandskap”

Uppsala kommun anser att förslaget i grunden är bra och vill särskilt framhålla möjligheten att upprätthålla ekologiska samband även över kommun- och länsgränser. Innebörden och funktionen av ekolandskap bör dock förtydligas. Det är vidare tveksamt om det är realistiskt och långsiktigt att låta skyddsformen bygga på frivillighet. Kommunen föreslår att utredningen inför slutbetänkandet närmare undersöker hur ekolandskap kan byggas upp med befintliga skyddsformer enligt miljöbalken och med frivilliga överenskommelser som komplement.

Miljöhänsyn i skogen

Förtydligad miljöhänsyn i skogsbruket

Att hänsyn till sociala värden införs i lagtexten är välkommet. Sanktionsmöjligheterna verkar dock vara begränsade eftersom de bara är kopplade till körskador och felaktig information och inte till andra brott mot hänsynsreglerna.

Avverkning vid vattendrag.

I författningsförslaget 42 § *förslag till skogsvårdförordning* anges att i anslutning till sjöar och vattendrag ska en zon med träd och buskar lämnas i den utsträckning det behövs med hänsyn till vattenkvaliteten. Eftersom skogsbruket har en avgörande betydelse för att klara god ekologisk status enligt vattendirektivet är det positivt att den här kopplingen sker. Lagtexten är emellertid alltför vag och kommer att vara svår att tillämpa i enskilda fall. Det bör i sammanhanget övervägas om systemet för avverkningsanmälningar kan utvecklas genom att göra dessa avgiftsfinansierade. Avgiftsfinansierad miljökontroll är vanlig inom andra områden.

Kommunstyrelsen

Fredrik Ahlstedt
Ordförande

Astrid Anker
Sekreterare

Sammanfattning

Vi har fått i uppdrag att ta fram en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning (dir. 2011:91). Uppdraget ska slutredovisas den 15 juni 2014.

En långsiktigt hållbar markanvändning är avgörande för att vi ska kunna nå generationsmålet och många av våra miljökvalitetsmål. Hur vi använder marken har samtidigt stor betydelse för flera näringar som jordbruk, skogsbruk, turism och energiproduktion. Markanvändningen spelar även en väsentlig roll för infrastruktur, regional utveckling, kulturmiljö, friluftsliv och rekreation. För att åstadkomma en långsiktigt hållbar markanvändning måste olika intressen och anspråk beaktas och långsiktiga avvägningar mellan samhällsmål göras. Syftet med strategin är att göra dessa långsiktiga politiska avvägningar. I detta delbetänkande fokuserar vi på skydd och skötsel av landoch sötvattenområden och miljöhänsyn i skogsbruket. I vårt nästa och slutliga betänkande inom ramen för strategin analyserar vi hur styrningen av markanvändningen kan utvecklas för ökat helhetsperspektiv. Vi tar då också upp hur vi ska uppnå en hållbar användning av jordbruksmark.

Miljömålsberedningen föreslog i SOU 2011:34 fem etappmål om biologisk mångfald. Regeringen fastställde etappmålen genom beslut den 26 april 2012. Dessa etappmål utgör en integrerad del av strategin för en långsiktigt hållbar markanvändning.

Våra förslag – prioriterade insatser med långsiktiga avvägningar som grund

Markpolitik med helhetsperspektiv

En långsiktigt hållbar markanvändning förutsätter att vi ser landskapet som en helhet. Vi har under vårt strategiarbete sett hur svårt det perspektivet är att uppnå i den statliga förvaltningen och att detta

Sammanfattning SOU 2013:43

20

kan skapa problem i det omgivande samhället. I vårt nästkommande betänkande inom strategin tar vi oss an den övergripande frågan om hur styrningen av markanvändningen kan utvecklas för ett ökat helhetsperspektiv.

Frågan om den statliga förvaltningens samordning

relaterar till denna övergripande fråga. Eftersom behovet av en förstärkt samordning i den statliga förvaltningen är mycket tydligt för oss ser vi dock ingen anledning med att vänta med att föreslå detta etappmål, utan lämnar förslaget redan nu.

Vi föreslår därför:

- Etappmål om ökad helhetssyn på markanvändningen genom förstärkt samordning i den statliga förvaltningen.

En ändamålsenlig naturvård

En ändamålsenlig naturvård avseende skydd, skötsel och restaurering av särskilt värdefulla områden är nödvändig för att miljö kvalitetsmålen ska kunna nås. Här behandlar vi naturvård i såväl land- som sötvattenområden.

Vi anser att funktionaliteten i det svenska arbetet med skydd av land- och sötvattenområden behöver öka genom att stärka de ekologiska sambanden i landskapet och den ekologiskt representativiteten i skyddet. Det är angeläget för att miljömålen ska nås och för att vi ska leva upp till våra internationella åtaganden i det s.k. Nagoyaavtalet inom ramen för Konventionen om biologisk mångfald.

Staten är en betydande markägare och äger områden som helt eller delvis är avsedda för jord- och skogsbruk. Staten har därför ett stort ansvar att vara en förebild som markägare.

Vi föreslår därför:

- Etappmål om skydd av land- och sötvattenområden.

Vi lyfter här även fram två särskilt angelägna frågor genom bedömningar:

- Bedömning om prioriterade skötsel- och restaureringsinsatser.
- Bedömning om att staten ska vara ett föredöme som markägare.

SOU 2013:43 Sammanfattning

21

Miljöhänsyn i skogen

Dagens skogspolitik bygger på frihet under ansvar för skogsbruket. Skogsvårdslagstiftningen anger lägsta nivå för miljöhänsyn i skogsbruket. Därutöver behövs omfattande frivilliga insatser från skogsbruket för att miljömålen i skogen ska nås. Statligt finansierade insatser bör inriktas på att stimulera frivilliga insatser. Vi betonar vikten av fortsatt ambitiösa frivilliga insatser. Det är också viktigt att säkerställa att skogsvårdslagens lägsta nivå för miljöhänsyn tydligt anges. Vi behöver även säkerställa förutsättningar för ett variationsrikt skogsbruk.

Skogens samlade ekonomiska, sociala och miljömässiga värden behöver uppmärksammas mer i ett långsiktigt perspektiv. En långtgående samsyn när det gäller önskvärd utveckling och prioriteringar i skogspolitikerna bör eftersträvas. Vi ser utifrån detta behov av ett nationellt skogsprogram.

Vi föreslår därför:

- Etappmål om förtydligad miljöhänsyn i skogsvårdslagstiftningen.
- Etappmål om ett variationsrikt skogsbruk.
- Etappmål om ett nationellt skogsprogram.

Vi lyfter här även fram två särskilt angelägna frågor genom bedömningar:

- Bedömning om att frivilliga insatser för miljöhänsyn i skogsbruket är avgörande för att miljömålen ska nås i skogen.
- Bedömning om prioritering av statliga insatser för ökad miljöhänsyn i skogsbruket.

Samlad konsekvensbedömning

Vi lämnar en samlad konsekvensbedömning av vår strategi. Kopplat till de olika förslagen gör vi även specifika konsekvensanalyser. Våra förslag bygger på att hela samhällets insatser krävs för att miljömålen ska kunna nås. Våra förslag innehåller en kombination av frivilliga och statliga insatser. Vi bedömer att denna kombination av insatser är ändamålsenlig och kostnadseffektiv för att skapa förutsättningar för att kunna nå både miljökvalitetsmålen och andra viktiga samhällsmål.

Sammanfattning SOU 2013:43

22

Förslagen till etappmål kommer inte i konflikt med Sveriges åtaganden som medlem i Europeiska unionen eller andra svenska internationella åtaganden.

Etappmålen om skydd av land- och sötvattenområden och om förtydligad miljöhänsyn i skogsvårdslagstiftningen kan leda till en liten förändring i utbudet av skogsråvara. Det minskade utbudet bedöms dock vara så begränsat att bara får marginella effekter för skogsnäringens ekonomi och för statens skatteintäkter. Förslagen kommer inte heller att påtagligt ändra förutsättningarna för biobränsleanvändningen eller Sveriges möjligheter att begränsa klimatpåverkan eller leva upp till våra internationella klimatpolitiska åtaganden.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Datum: 2013-08-21 Sida: 13

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink. 2013 -08- 29	
Diarienumr.	KSN-2013-0934
	60 Akbil. 3

§ 81

Ärende nr. 2013-3089

**Yttrande över miljömålberedningens delbetänkande Långsiktigt
hållbar markanvändning, del 1 SOU 2013:43**

I ärendet ligger förslag till beslut daterat 2013-08-06.

Göran Ågren (V) yrkar på att följande tillägg görs till miljökontorets utlåtande:

”För att öka kontrollen av att skogsavverkningar följer avverkningsanmälningarna bör det övervägas att göra dessa avgiftsfinansierade för att på så sätt öka Skogsstyrelsens resurser för övervakning. Avgiftsfinansierad miljökontroll är vanlig inom andra områden.”

Stephen Schad (C) yrkar på miljökontorets förslag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar i enlighet med miljökontorets förslag, kompletterat med Göran Ågrens tilläggsyrkande.

BESLUT:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avge följande yttrande.

Sammanfattning

Det är olyckligt att redovisningen av uppdraget har delats upp i olika betänkanden eftersom det gör det svårt att få den önskvärda helhetsbilden av långsiktigt hållbar markanvändning. Flera av förslagen i det här delbetänkandet pekar på att utredningen i alltför hög grad utgått från dagens förutsättningar och inte haft ett tillräckligt långt framtidsperspektiv. Nämnden ger några konkreta synpunkter och förslag som rör avverkning vid vattendrag och den nya skyddsformen ekolandskap.

I slutbetänkandet nästa år är det önskvärt att även kostnader för bortfall av ekosystemtjänster redovisas.

Bilaga: Miljökontorets utlåtande

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Datum: 2013-08-21 Sida: 1

Plats och tid: Kungssalen, Kungsängsvägen 27, kl. 16.15 – 18.20

Ledamöter: Therez Olsson (M), 1e v ordf
Nils Fall (M)
Stephen Schad (C)
Helena Busch Christensen (KD)
Göran Ågren (V), 2e v ordf
Fred Erikson (S)
Lárus Jónsson (S)
Rafael Waters (S)

Ersättare: Örjan Nilsson (M), tj f Kjellson
Kathrine Laurell (M)
Björn Smeds (FP) tj f Wästljung
Bengt Neiss (KD)
Ermine Khachatryan (S)
Mari Rosenkvist (MP), tj f
Holmström

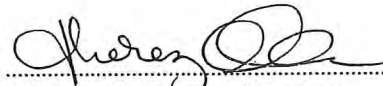
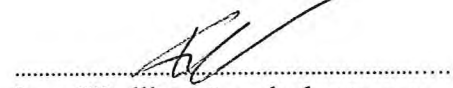
Övriga deltagare: Anna Axelsson
Hannes Vidmark
Anna Brådenmark
Ann Wendel
Lars Wedlin
Karin Svensson

Camilla Olofsson
Linda Granvik
Shwan Kareem
Anette Asp
Charlotte Sterner

Utses att justera: Lárus Jónsson

Paragrafer: 70-83

Justeringens plats och tid: Miljökontoret, Kungsängsvägen 27, tisdag 27 augusti kl 0800

Underskrifter:
Therez Olsson, ordförande
Lars Wedlin, nämndsekreterare
Lárus Jónsson, justerare

ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Paragraferna 74-76, 82 justerade nämnden vid sammanträdet.

Organ: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

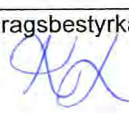
Datum då anslaget sätts upp:

Datum då anslaget tas ner:

Förvaringsplats för protokollet: Miljökontoret, Kungsängsvägen 27, Uppsala

Underskrift:
Lars Wedlin

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Datum
2013-08-21Diarienummer
2013-003089- MITill miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 21 augustiAdressat:
Kommunledningskontoret
Registrator
Vaksalagatan 15**Yttrande över miljömålberedningens delbetänkande Långsiktigt
hållbar markanvändning, del 1 SOU 2013:43**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KSN-2013-0934. Remisstid: 4 sep 2013

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avge följande yttrande.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Therez Olsson
1:e vice ordförande**Sammanfattning**

Det är olyckligt att redovisningen av uppdraget har delats upp i olika betänkanden eftersom det gör det svårt att få den önskvärda helhetsbilden av långsiktigt hållbar markanvändning. Flera av förslagen i det här delbetänkandet pekar på att utredningen i alltför hög grad utgått från dagens förutsättningar och inte haft ett tillräckligt långt framtidsperspektiv. Nämnden ger några konkreta synpunkter och förslag som rör avverkning vid vattendrag och den nya skyddsformen ekolandskap.

I slutbetänkandet nästa år är det önskvärt att även kostnader för bortfall av ekosystemtjänster redovisas.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har hemställt om miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande i rubricerat ärende. Ärendet behandlar ett delbetänkande från miljömålsberedningens uppdrag att ta fram en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning. Det aktuella delbetänkandet fokuserar på skydd och skötsel av land- och sötvattenområden och miljöhänsyn i skogsbruket.

I slutbetänkandet som ska avges senast 15 juni 2014 avses styrning av markanvändning för ökat helhetsperspektiv behandlas samt hållbar markanvändning av jordbruksmark. Beredningen har i mars 2012 lämnat ytterligare ett betänkande (SOU 2012:15) som redovisade en plan för arbetet.

Bedömning

Övergripande synpunkter

En av utgångspunkterna i förslaget som nämnden håller med om är att en långsiktigt hållbar markanvändning förutsätter att vi ser landskapet som en helhet. Med den utgångspunkten är det olyckligt att redovisningen av uppdraget har delats upp i olika betänkanden. Det blir uppenbart att när Sveriges olika naturtyper som skog, jordbruk och vattenområden behandlas var för sig så görs avvägningar i förslagen med dagens förutsättningar och perspektiv och i mindre grad utifrån en långsiktigt hållbar framtid.

Ett exempel på att utgångspunkten inte siktar på helheten, utan snarare på att anpassa behovet av åtgärder till pågående markanvändning, är att små förändringar i lagstiftning om hur träd vid avverkning vid vattendrag ska sparas får stort utrymme, utan att på något sätt kopplas till strandskyddets värden som skyddar strandzoner vid andra typer av markanvändning.

Ett exempel som belyser att perspektivet inte är tillräckligt långsiktigt är förslaget till ekolandskap. Förslaget är ur ekologisk synpunkt mycket bra. Det belyser vad som behövs för att kunna upprätthålla olika ekosystems motståndskraft. Att däremot låta förslaget helt och hållet bygga på frivillighet ger knappast någon långsiktighet. Vad händer när mark byter ägare eller när behovet av ökad skogsproduktion eller mark för ny bebyggelse ökar? Kommer inte de här avvägningarna då att göras med den dagens förutsättningar? Kan det bli så att de önskvärda ekolandskapen krymper till ”gröna korridorer” mellan områden med ett mer utpräglat skydd som naturreservat?

Utredningens utgångspunkt att naturskyddets omfattning ges av nuvarande statliga budgetramar. En förutsättningslös bedömning av behovet av skyddad mark utifrån natur och sociala hänsyn hade varit en naturligare utgångspunkt. Budgetmässiga avvägningar borde göras först i ett senare skede och då i relation till andra behov, vilket i princip skulle kunna leda till både högre och lägre budgetramar. I och med att finansiering av naturskydd så tidigt kommit in som en avgränsning blir inte de andra behoven tillräckligt belysta. Om nu kostnaderna för olika typer av skydd måste vägas in tidigt borde även kostnaderna för minskad biologisk mångfald och bortfall av ekosystemtjänster också på något sätt redovisas. En statlig utredning som bland annat ska redovisa hur den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster kan integreras i ekonomiska ställningstaganden ska lämnas den 30 september i år (Dir. 2013:4) och kan förhoppningsvis ligga till grund för kostnadsanalyser i den här utredningens slutbetänkande.

Sammantaget konstaterar nämnden att det utan slutbetänkandet är mycket svårt att få den önskvärda helhetsbilden.

Synpunkter i korthet på några av huvudförslagen

Förstärkt samordning i den statliga förvaltningen. Nämnden konstaterar i likhet med utredningen att det finns ett stort behov av bättre samordning men också att den inte är avgränsad till statliga myndigheter. Inom områdesskydd är både prövning och tillsyn spridd på flera myndigheter. Gränserna mellan olika myndigheters ansvar är ibland oklar och flera myndigheter blir ofta engagerade i samma fråga. Det finns ett stort behov av en tydlig och samordnad tillsynsvägledning. Att tillsynsmyndigheterna dessutom arbetar med olika förutsättningar, till exempel vad gäller finansiering, behöver också rättas till. Däremot anser nämnden att den här åtgärden inte ska utformas som ett etappmål, så långt möjligt bör etappmålen vara kopplade till miljö kvalitet.

En ny skyddsform – ekolandskap. Begreppet och beskrivningen av syftet är bra och belysande. Interaktionen mellan olika element i landskapet kan i vissa fall vara minst lika viktiga som vad som sker i de individuella landskapselementen. Innebörden och funktionen av ekolandskap måste däremot förtydligas.

Ett ökat skydd för naturvärden och ekosystemtjänster innebär oundvikligen inskränkningar i möjligheterna till markanvändning, men enligt utredningen skall ekolandskapen inte innebära inskränkningar i markanvändning (sid 104). Det är då oklart hur de då kan ge ett skydd för dessa markområden. Att ekolandskap bygger på frivillighet gör också att det inte kan betraktas som en renodlad skyddsform. I stället bör utredningen i slutbetänkandet undersöka hur ekolandskap kan byggas upp med befintliga skyddsformer och med frivilliga överenskommelser som komplement.

Avverkning vid vattendrag. I ett av författningsförslaget (42 § förslag till skogsvårdförordning) står det att i anslutning till sjöar och vattendrag ska en zon med träd och buskar lämnas som behövs i den utsträckning det behövs med hänsyn till vattenkvaliteten. Eftersom skogsbruket har en avgörande betydelse för att klara god ekologisk status enligt vattendirektivet är det mycket positivt att den här kopplingen sker. Lagtexten är emellertid alltför vag och kommer att vara mycket svår att tillämpa i enskilda fall. Det bör också ske någon koppling till vattendragets aktuella ekologiska status, det vill säga att skyddet förstärks om vattendraget har måttlig eller dålig ekologisk status. För att öka kontrollen av att skogsavverkningar följer avverkningsanmälningarna bör det övervägas att göra dessa avgiftsfinansierade för att på så sätt öka Skogsstyrelsens resurser för övervakning. Avgiftsfinansierad miljökontroll är vanlig inom andra områden.

Kommunalekonomiska konsekvenser

Förslagen i utredningen berör främst kommunen i egenskap av markägare till produktiv skogsmark. Nämnden har inget underlag för att bedöma de ekonomiska konsekvenserna för kommunen om förslagen blir verklighet.

PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Handläggare

Datum
2013-08-29Diarienummer
PBN-2013-0033

Kommunstyrelsen

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2013 -09- 06
Diariet.	KSN-2013-0934
	60 Arkbil. 4

**Yttrande över Miljömålsberedningens delbetänkande Långsiktigt hållbar
markanvändning del 1, SOU 2013:43**
KSN-2013-0934

Plan- och byggnadsnämnden har inga synpunkter i ärendet.

Plan- och byggnadsnämnden

Liv Hahne
Ordförande

Ann Lundberg
Sekreterare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2013-08-29

Sida

2

Plats och tid Bergius kl 17.30 -

Beslutande	Liv Hahne	ordförande	(M)
	Monica Östman	v ordförande	(S)
	Rolf Kroon	ledamot	(M)
	Carolina Bringborn Anadol	-"	(M)
	Sture Blomgren	-"	(FP)
	Curt Malmenstedt	-" jävig § 263	(C)
	Ingemar Virsén	-"	(KD)
	Jimmy Mattsson	-"	(S)
	Robert Damberg	-"	(MP)
	Kjell Haglund	-"	(V)
Närvarande ersättare	Madeleine Andersson	-"	(M)
	Maria Mattson Mähl	-"	(FP)
	Cecilia Oksanen	-"	(C)
	Peter Burman	-" tjänstgör	(S)

Övriga deltagande Bengt Andrén, direktör, Ulla-Britt Wickström, processansvarig, Anna Hellgren, Torsten Livion, Bo Liljestränd, processledare, Brita Christiansen, Sofie Andersson Rosell och Maija Tammela Arvidsson, planarkitekter.

Tjänstemännen deltar som föredragande i respektive ärenden.

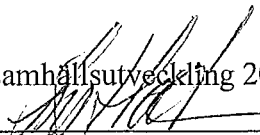
Utses att justera Monica Östman

Justeringens
plats och tid

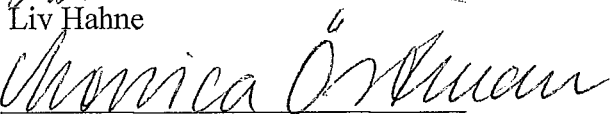
Kontoret för samhällsutveckling 2013- 09-03

Paragrafer: 244-291

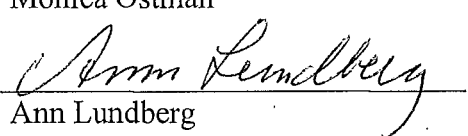
Ordförande

Liv Hahne

Justerare

Monica Östman

Sekreterare

Ann Lundberg

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Plan- och byggnadsnämnden

Sammanträdesdatum

2013-08-29

Datum för
anslags uppsättande

2013-09-04

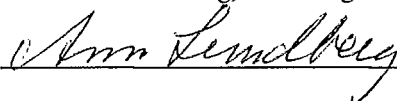
Datum för
anslags nedtagande

2013-09-26

Förvaringsplats
för protokollet

Kontoret för samhällsutveckling, Stationsgatan 12

Underskrift

Justerandens sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2013-08-29

Sida

6

§ 248

Diariennr: PBN-2013-0033

**Yttrande över Miljömålsberedningens delbetänkande
Långsiktigt Hållbar Markanvändning, del 1****Beslut**

Plan-och byggnadsnämnden godkänner yttrandet och översänder detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordföranden föreslår att yttrandet godkänns.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

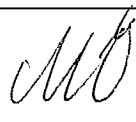
Remiss från kommunstyrelsen

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerandens sign

Utdragsbestyrkande

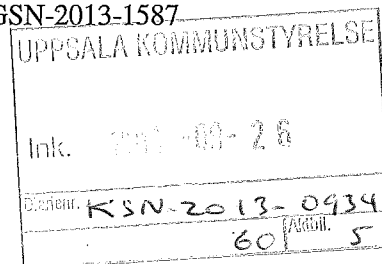

GATU- OCH SAMHÄLLSMILJÖNÄMNDEN

Handläggare
Agvald-Jägborn Mia

Datum
2013-09-03

Diarienummer
GSN-2013-1587

Kommunstyrelsen

Yttrande över Miljömålsberedningens delbetänkande Långsiktigt Hållbar Markanvändning, del 1, SOU 2013:43, KSN-2013-0934

Miljömålsberedningen har av regeringen fått i uppdrag att ta fram en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning. Uppdraget ska slutredovisas 15 juni 2014. Syftet med strategin är att uppnå miljömålen. Rubricerad remiss utgör ett av tre delbetänkanden inom ramen för denna strategi. Detta delbetänkande fokuserar på två områden rörande markanvändning: nämligen skydd och skötsel av land- och sötvattenområden samt miljöhänsyn i skogsbruket.

Bland utredningens förslag till etappmål och åtgärder märks främst följande som har beröring med kommuners ansvarsområden eller verksamhet. De anges och kommenteras under respektive rubrik nedan.

Förstärkt samordning mellan statliga myndigheter

Flera möjligheter diskuteras, där den mest radikala är att skapa en ny sammanhållen myndighet för markanvändning.

Kommentar: En ökad statlig samordning skulle förbättra möjligheterna att uppnå miljömålen och samtidigt också underlätta för kommunernas fysiska planering.

Införande av en skyddsform för hela landskapsområden, s.k. "ekolandskap"

Utredningen föreslår att befintlig lagstiftning ska användas för detta ändamål, närmare bestämt att man arbetar med s.k. samrådsområden enligt 12:6 miljöbalken samt att öronmärkta resurser för detta anslås.

Kommentar: En helhetssyn på landskapet är nödvändig för att uppnå en långsiktigt hållbar markanvändning. De statliga resurser som föreslås anslås för "ekolandskap" ger möjligheter att bättre utnyttja detta befintliga lagrum. Det är dock inte tillräckligt, utan måste kombineras med ökade statliga satsningar på områdesskydd.

Utvecklad vägledning till kommunerna om sociala naturvärden

Utredningen föreslår att Boverket ges i uppdrag att utveckla vägledning för kommunernas arbete med att beakta och utveckla sociala värden i tätortsnära natur.

Kommentar: Det är bra med vägledning men det är samtidigt också angeläget att finansieringshjälp, såsom statliga medel till områdesskydd och till lokala naturvårdsprojekt (s.k. LONA-medel), kommer att finnas tillgängliga i ökad utsträckning för att bidra till kommuners naturvårdsarbete.

Förtydligad miljöhänsyn i skogsbruket

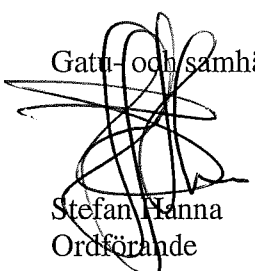
Utredningen föreslår en förändring i skogsvårdslagen som klargör att hänsyn ska tas även till sociala värden. När det gäller övrig miljöhänsyn förtydligas de viktigaste av dagens regler genom att de införs i skogsvårdsförordningen. Detta är inte en ambitionshöjning utan bara ett förtydligande och den grundlagsbaserade intrångsbegränsningen gäller oförändrat. Möjligheterna till förelägganden och förbud förstärks dock och nya sanktionsmöjligheter införs.

Kommentar: Att hänsyn till sociala värden införs i lagtexten är mycket välkommet. Sanktionsmöjligheterna synes dock begränsade eftersom de bara är kopplade till körskador och felaktig information och inte till andra brott mot hänsynsreglerna. Ökade resurser för skydd av skog behövs också.

Sammantaget bedömer gatu- och samhällsmiljönämnden att de etappmål och åtgärder som föreslås i delbetänkandet är ändamålsenliga men inte tillräckliga utan måste kombineras med ökade statliga resurser, bl.a. för områdesskydd och för lokala naturvårdsprojekt.

Nämnden kan inte se att utredningens förslag till etappmål och åtgärder ger några nämnbara kommunalekonomiska konsekvenser.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Stefan Hanna
Ordförande

Inger Tjäder
Sekreterare